

DOMENIUL: MECANICĂ

CLASA a XII-a

FAZA NAȚIONALĂ

I. PROBA SCRISĂ

Lista unităților de rezultate ale învățării tehnice generale relevante:

- Realizarea pieselor prin operații de lăcătușerie generală.
- Montarea organelor de mașini în subansambluri mecanice.
- Măsurarea mărimilor tehnice specifice proceselor industriale.
- Realizarea asamblărilor mecanice.
- Montarea sistemelor mecanice pentru transmiterea și transformarea mișcării.
- Planificarea producției.

Conținuturi tematice:

1. Materiale și semifabricate necesare executării pieselor prin operații de lăcătușerie:

1.1. Proprietățile fizice, mecanice și tehnologice ale materialelor metalice;

1.2. Aliaje feroase: oțeluri, fonte (clasificare, simbolizare);

1.3. Metale și aliaje neferoase:

- cuprul și aliajele sale (proprietăți, utilizări, simbolizare);
- aluminiul și aliajele sale (proprietăți, utilizări, simbolizare).

2. Operații pregătitoare aplicate semifabricatelor în vederea executării pieselor prin operații de lăcătușerie generală: curățarea manuală a semifabricatelor, îndreptarea manuală a semifabricatelor, trasarea semifabricatelor.

3. Operații de lăcătușerie: debitarea manuală a semifabricatelor, îndoirea manuală a semifabricatelor, pilirea metalelor, polizarea pieselor, găurirea și prelucrarea găurilor, filetarea (SDV-uri, tehnologii de execuție, metode de control, norme de securitate și sănătate în muncă).

4. Organe de mașini simple:

- **nituri** (elementele și dimensiunile nitului, clasificare, tipuri de nituri, materiale de execuție);
- **șuruburi** (clasificarea șuruburilor după rolul funcțional și din punct de vedere constructiv, forme constructive de șuruburi, materiale de execuție);
- **piulițe** (rol, forme constructive, materiale de execuție);
- **șaibe** (rol, tipuri de șaibe, materiale de execuție);
- **pene** (clasificarea penelor după rolul funcțional și după poziția penei în raport cu piesele asamblate, materiale de execuție);
- **arcuri** (clasificare, tipuri de arcuri, materiale și elemente de tehnologie).

5. Organe de mașini complexe:

- **arbori și osii** (rol, părți componente, clasificare, materiale și tehnologii de execuție);
- **cuplaje** (rol, tipuri constructive de cuplaje);
- **lagăre cu alunecare** (rol, clasificare, domenii de utilizare, avantaje și dezavantaje, elemente constructive, materiale pentru cuzineți, ungerea lagărelor cu alunecare);
- **lagăre cu rostogolire** (părți componente, avantaje și dezavantaje, clasificarea rulmenților, materiale și elemente de tehnologie, ungerea lagărelor cu rulmenți, etanșarea rulmenților).

6. Procesul de măsurare și componentele sale: mijloace de măsurare (clasificare, caracteristici), metode de măsurare.

7. Precizia prelucrării și a asamblării pieselor: precizia dimensională: dimensiuni, abateri, tolerante.

8. Mijloace de măsurare și control utilizate pentru realizarea pieselor conform documentației tehnice (principii de funcționare și caracteristici tehnice):

8.1. Măsurarea și controlul dimensiunilor liniare (unități de măsură; mijloace de măsurare și control: măsuri terminale, șublere, micrometre, comparatoare mecanice – comparatoare cu cadran);

8.2. Măsurarea și controlul unghiurilor (unități de măsură, mijloace de măsurare și control a unghiurilor - clasificare, descriere, principiul de funcționare, părți componente);

8.3. Măsurarea și controlul suprafețelor (unități de măsură, mijloace de măsurare și control a suprafețelor - clasificare, descriere, principiul de funcționare, părți componente);

8.4. Măsurarea mărimilor mecanice: forța, masa, presiunea, viteza, turația, accelerația (unități de măsură, mijloace de măsurare și control, clasificare, descriere, principiul de funcționare, părți componente);

8.5. Măsurarea temperaturii (unități de măsură, mijloace de măsurare și control, clasificare, descriere, principiul de funcționare, părți componente).

9. Noțiuni generale despre tehnologia asamblării (structura procesului tehnologic de asamblare, documentația tehnologică necesară realizării operației de asamblare, metode de asamblare, operații pregătitoare aplicate pieselor în vederea asamblării, SDV-uri și utilaje necesare executării operațiilor pregătitoare).

10. Asamblări nedemontabile:

10.1. Asamblări prin nituire (clasificare, condiții tehnice, nituirea manuală);

10.2. Asamblări prin sudare (sudabilitatea metalelor și aliajelor metalice, clasificarea îmbinărilor sudate, formele și dimensiunile rosturilor, clasificarea procedeelor de sudare prin topire; sudarea manuală cu arc electric: principiu, electrozi de sudare, scule, dispozitive și utilaje pentru sudare, tehnologia sudării cu arc electric, defectele îmbinărilor sudate și remedierea acestora);

10.3. Asamblări prin lipire (avantajele și dezavantajele asamblării prin lipire, domenii de utilizare; materiale și aliaje de adaos; procedee de lipire: lipire moale, lipire tare; scule și echipamente pentru lipire; tehnologia îmbinării prin lipire).

11. Asamblări demontabile:

11.1. Asamblări filetate (avantajele și dezavantajele asamblărilor filetate; asigurarea piulițelor împotriva autodesfacerii; scule folosite la montarea și demontarea asamblărilor filetate; tehnologia de execuție a asamblărilor prin filet; controlul asamblărilor prin filet);

11.2. Asamblări prin pene, știfturi și bolțuri (montarea și demontarea penelor, SDV-uri necesare);

11.3. Asamblări prin caneluri (clasificarea asamblărilor după forma canelurilor și după modul în care se realizează centrarea canelurilor butucului pe cele ale arborelui, tehnologia de execuție a asamblărilor prin caneluri, SDV-uri necesare);

11.4. Asamblări elastice (domenii de utilizare; montarea arcurilor elicoidale: SDV-uri, tehnologie de execuție).

12. Transmisii mecanice: (definiție, clasificare):

12.1. Transmisii prin curele și cabluri: elemente componente: curele de transmisie și cabluri (definiție, materiale de execuție, clasificare, tipuri caracteristice, avantaje); principiul de funcționare (rol, exemple de transmisii prin curea și cablu, avantajele și dezavantajele utilizării acestor transmisii, clasificare, domenii de utilizare);

12.2. Transmisii cu roți dințate: elemente componente: roți dințate (clasificare, materiale de execuție, avantajele și dezavantajele utilizării transmisiei prin angrenare)

13. Procesul de producție – concepte de bază:

13.1. Definiție;

13.2. Procese de muncă, procese tehnologice, procese naturale.

14. Tipuri de producție:

14.1. Caracteristici, cerințe, avantaje și dezavantaje specifice tipurilor de producție:

- producția de masă;
- producția în serie (mare, mijlocie, mică);
- producția individuală.

II. PROBA PRACTICĂ

Lista unităților de rezultate ale învățării tehnice generale relevante:

- *Realizarea schiței piesei mecanice în vederea executării ei.*
- *Măsurarea mărimilor tehnice specifice proceselor industriale.*
- *Realizarea desenului tehnic pentru organe de mașini.*
- *Proiectarea asistată de calculator.*
- *Realizarea desenelor de ansamblu.*

Conținuturi tematice:

1. Materiale și instrumente necesare pentru realizarea schiței piesei mecanice.
2. Norme generale utilizate la întocmirea schiței piesei mecanice..
3. Reguli de reprezentare în proiecție ortogonală a pieselor.
4. Principii și metode de cotare a pieselor mecanice reprezentate.
5. Abateri de prelucrare.
6. Reguli de reprezentare a schiței după model.
7. Starea suprafețelor (rugozitatea) pieselor tehnice.
8. Reprezentarea, cotarea și notarea filetelor și flanșelor.
9. Precizarea regulilor de reprezentare la scară a pieselor.
10. Reprezentarea și cotarea organelor de asamblare și a asamblărilor folosite în construcția de mașini.
11. Citirea și interpretarea desenelor tehnice.
12. Măsurarea directă a mărimilor geometrice.
13. Comenzi pentru desenare.
13. Modul de fixare pe obiect.
14. Straturi și stabilirea proprietăților acestora (layer-e).
15. Comenzi pentru editare (modificare).
16. Hașurarea desenelor.
17. Comenzi și facilități ajutătoare.
18. Comanda TEXT.

Teme pentru Lucrări de laborator/Aplicații practice:

- Lucrări practice de realizare a schiței după model.
- Lucrări practice de reprezentare la scară a pieselor.
- Lucrări practice de citire și interpretare a desenelor de execuție.
- Lucrări practice de măsurare a lungimilor.
- Lucrări practice de măsurare și control a dimensiunilor unghiulare.
- Lucrări practice de determinare a abaterilor și toleranțelor.

- Lucrări practice de realizare și cotare a desenelor de execuție pentru diferite piese cu ajutorul programului AutoCAD.

FAZA JUDEȚEANĂ

I. PROBA SCRISĂ

Lista unităților de rezultate ale învățării tehnice generale relevante:

- *Realizarea pieselor prin operații de lăcătușerie generală.*
- *Montarea organelor de mașini în subansambluri mecanice.*
- *Măsurarea mărimilor tehnice specifice proceselor industriale.*
- *Realizarea asamblărilor mecanice.*
- *Realizarea desenului tehnic pentru organe de mașini.*
- *Proiectarea asistată de calculator.*
- *Planificarea producției*

Conținuturi tematice:

1. Materiale și semifabricate necesare executării pieselor prin operații de lăcătușerie:

1.1. Proprietățile fizice, mecanice și tehnologice ale materialelor metalice.

1.2. Aliaje feroase: oțeluri, fonte (clasificare, simbolizare);

1.3. Metale și aliaje neferoase:

- cuprul și aliajele sale (proprietăți, utilizări, simbolizare);
- aluminiul și aliajele sale (proprietăți, utilizări, simbolizare).

2. Operații pregătitoare aplicate semifabricatelor în vederea executării pieselor prin operații de lăcătușerie generală: curățarea manuală a semifabricatelor, îndreptarea manuală a semifabricatelor, trasarea semifabricatelor.

3. Operații de lăcătușerie: debitarea manuală a semifabricatelor, îndoirea manuală a semifabricatelor, pilirea metalelor, polizarea pieselor, găurirea și prelucrarea găurilor, filetarea (SDV-uri, tehnologii de execuție, metode de control, norme de securitate și sănătate în muncă).

4. Organe de mașini simple:

- **nituri** (elementele și dimensiunile nitului, clasificare, tipuri de nituri, materiale de execuție);
- **șuruburi** (clasificarea șuruburilor după rolul funcțional și din punct de vedere constructiv, forme constructive de șuruburi, materiale de execuție);
- **piulițe** (rol, forme constructive, materiale de execuție);
- **șaibe** (rol, tipuri de șaibe, materiale de execuție);
- **pene** (clasificarea penelor după rolul funcțional și după poziția penei în raport cu piesele asamblate, materiale de execuție);
- **arcuri** (clasificare, tipuri de arcuri, materiale și elemente de tehnologie).

5. Organe de mașini complexe:

- **arbori și osii** (rol, părți componente, clasificare, materiale și tehnologii de execuție);
- **cuplaje** (rol, tipuri constructive de cuplaje);
- **lagăre cu alunecare** (rol, clasificare, domenii de utilizare, avantaje și dezavantaje, elemente constructive, materiale pentru cuzineți, ungerea lagărelor cu alunecare);
- **lagăre cu rostogolire** (părți componente, avantaje și dezavantaje, clasificarea rulmenților, materiale și elemente de tehnologie, ungerea lagărelor cu rulmenți, etanșarea rulmenților).

6. Procesul de măsurare și componentele sale: mijloace de măsurare (clasificare, caracteristici), metode de măsurare.

7. Precizia prelucrării și a asamblării pieselor: precizia dimensională: dimensiuni, abateri, toleranțe.

8. Mijloace de măsurare și control utilizate pentru realizarea pieselor conform documentației tehnice (principii de funcționare și caracteristici tehnice):

8.1. Măsurarea și controlul dimensiunilor liniare (unități de măsură; mijloace de măsurare și control: măsuri terminale, șublere, micrometre, comparatoare mecanice – comparatoare cu cadran);

8.2. Măsurarea și controlul unghiurilor (unități de măsură, mijloace de măsurare și control a unghiurilor - clasificare, descriere, principiul de funcționare, părți componente);

8.3. Măsurarea și controlul suprafețelor (unități de măsură, mijloace de măsurare și control a suprafețelor - clasificare, descriere, principiul de funcționare, părți componente);

8.4. Măsurarea mărimilor mecanice: forța, masa, presiunea, viteza, turația, accelerația (unități de măsură, mijloace de măsurare și control, clasificare, descriere, principiul de funcționare, părți componente);

8.5. Măsurarea temperaturii (unități de măsură, mijloace de măsurare și control, clasificare, descriere, principiul de funcționare, părți componente).

9. Noțiuni generale despre tehnologia asamblării (structura procesului tehnologic de asamblare, documentația tehnologică necesară realizării operației de asamblare, metode de asamblare, operații pregătitoare aplicate pieselor în vederea asamblării, SDV-uri și utilaje necesare executării operațiilor pregătitoare) .

10. Asamblări nedemontabile:

10.1. Asamblări prin nituire (clasificare, condiții tehnice, nituirea manuală);

10.2. Asamblări prin sudare (sudabilitatea metalelor și aliajelor metalice, clasificarea îmbinărilor sudate, formele și dimensiunile rosturilor, clasificarea procedeelor de sudare prin topire; sudarea manuală cu arc electric: principiu, electrozi de sudare, scule, dispozitive și utilaje pentru sudare, tehnologia sudării cu arc electric, defectele îmbinărilor sudate și remedierea acestora);

10.3. Asamblări prin lipire (avantajele și dezavantajele asamblării prin lipire, domenii de utilizare; materiale și aliaje de adaos; procedee de lipire: lipire moale, lipire tare; scule și echipamente pentru lipire; tehnologia îmbinării prin lipire).

11. Asamblări demontabile:

11.1. Asamblări filetate (avantajele și dezavantajele asamblărilor filetate; asigurarea piulițelor împotriva autodesfacerii; scule folosite la montarea și demontarea asamblărilor filetate; tehnologia de execuție a asamblărilor prin filet; controlul asamblărilor prin filet);

11.2. Asamblări prin pene, știfturi și bolțuri (montarea și demontarea penelor, SDV-uri necesare);

11.3. Asamblări prin caneluri (clasificarea asamblărilor după forma canelurilor și după modul în care se realizează centrarea canelurilor butucului pe cele ale arborelui, tehnologia de execuție a asamblărilor prin caneluri, SDV-uri necesare),

11.4. Asamblări elastice (domenii de utilizare; montarea arcurilor elicoidale: SDV-uri, tehnologie de execuție).

12. Transmisii mecanice: (definiție, clasificare)

12.1. Transmisii prin curele și cabluri: elemente componente: curele de transmisie și cabluri (definiție, materiale de execuție, clasificare, tipuri caracteristice, avantaje); principiul de funcționare (rol, exemple de transmisii prin curea și cablu, avantajele și dezavantajele utilizării acestor transmisii, clasificare, domenii de utilizare,);

12.2. Transmisii cu roți dințate: elemente componente: roți dințate (clasificare, materiale de execuție, avantajele și dezavantajele utilizării transmisiei prin angrenare)

13. Procesul de producție – concepte de bază:

13.1. Definiție;

13.2. Procese de muncă, procese tehnologice, procese naturale.

14. Materiale și instrumente necesare pentru realizarea schiței piesei mecanice.

15. Norme generale utilizate la întocmirea schiței piesei mecanice.

16. Reguli de reprezentare în proiecție ortogonală a pieselor.

17. Principii și metode de cotare a pieselor mecanice reprezentate.

18. Reprezentarea, cotarea și notarea filetelor și flanșelor.

19. Comenzi pentru desenare.

20. Comenzi pentru editare (modificare).

21. Hașurarea desenelor.

Bibliografie

1. Husein, Gh., *Desen tehnic de specialitate*, Editura Didactică și Pedagogică, București 1996.
2. Mănescu, M., s.a., *Desen tehnic industrial*, Editura economică, 1995
3. *** Colecție de standarde, *Desene tehnice*, Editura Tehnică, București, 1996.
4. Precupețu, P., Dale, C., *Desen tehnic industrial*, Editura Tehnică, București, 1990.
5. Ionescu, M., Burdușel, D., ș.a., *Desen Tehnic*, Editura Sigma, București, 2000.
6. Zgură, Gh., Atanasiu, N., Arieșeanu, N., Peptea, Gh., *Utilajul și tehnologia lucrărilor mecanice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1987.
7. Tonea A., Cârstea N., *Elemente de tehnologie generală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000
8. Popescu N., *Studiul materialelor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994.
9. Țonea, A. ș.a., *Studiul materialelor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.
10. Drobotă, V., ș.a., *Organe de mașini și mecanisme*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993.
11. Constantin, Mariana, Ciocîrlea-Vasilescu, Aurel, *Organe de mașini*, manual pentru clasa a X-a, Editura CD PRESS, București, 2010.
12. Tanăsescu Mariana, Gheorghiu Tatiana, *Măsurări tehnice*, Editura ARAMIS, 2005.
13. Pavelescu, M., *Asamblări mecanice*, manual pentru clasa a XI-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
14. Manole, M., Ionescu, M. G., ș.a., *Asamblări mecanice*, manual pentru clasa a XI-a, Editura Akademos Art, București, 2007.
15. Constantin, M., Ciocîrlea-Vasilescu, A., *Asamblări mecanice*, manual pentru clasa a XI-a, Editura CD PRESS, București, 2007.
16. Constantin V., Palade V., *Mecanisme și organe de mașini*, vol. I și II, Galați, 1995.
17. *Organe de mașini și transmisii mecanice*, Editura Mirton, Timișoara 2005.
18. Ioan Cerghit, *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Editura Polirom, Iași, 2008.
19. Simion I., *AutoCAD 2005. Aplicații*, Editura Teora, 2005.
20. Nela Al-Derwesh, ș.a., Auxiliar curricular, *Realizarea desenelor în 2D*.
21. Nela Al-Derwesh, ș.a., Auxiliar curricular, *Bazele desenării asistate de calculator*.
22. Nela Al-Derwesh, ș.a., Auxiliar curricular, *Elemente de bază privind interfața CAD*.
23. Dobre Marinela, Măjinescu Ileana, *Planificarea și organizarea producției*, 2006.
http://www.tvet.ro/Anexe/4.Anexe/Aux_Phare/Aux_2003/Mecanica/.
24. Gheorghe Carmen, *Planificarea și organizarea producției*, 2008.

Anexă la Nota MEN nr. 2661/DGISSEP/17.09.2019

25. [http://www.tvet.ro/Anexe/4.Anexe/Aux_Phare/Aux_2005/Constructii%20instalatii%20 si%20lucrari%20publice/](http://www.tvet.ro/Anexe/4.Anexe/Aux_Phare/Aux_2005/Constructii%20instalatii%20si%20lucrari%20publice/).
26. <http://www.catia.ro/tutoriale/autocad>.
27. <http://www.scribd.com/doc/13354604/Manual-AutoCAD>.
28. <http://www.scribd.com/doc/79328955/13767690-Curs-Autocad-Basic>.
29. <http://www.scribube.com/stiinta/informatica/autocad/Prezentarea-programului-AutoCad162235720.php>.